

kjer kaže učitelji zanimanje za vrtnarstvo in ga bodo tudi podpirali.

Krajni šolski svet nima danes pri namestitvi učiteljev nobene besede več, kar v mnogih slučajih ni prav. Zato se dostikrat zgodi, da dobi učitelj na vrtu popolnoma nevrednega naslednika in da propade vsled nedelavnosti v par letih vrt popolnoma. Zato naj bi krajni šolski svet v zvezi temu, da nima pravice pri odločevanju učiteljskih služb, zahtevati od višje šolske oblasti, da nastavi ta v krajih, kjer deluje dober šolski sadiar in vrtnar, pa kraj zapusti, drugega, ki se bode v istem smislu udejstvoval v gospodarsko korist kraja in okolice. Ponekod so se vršili prav lepi gospodarski in gospodinski tečaji, ki so jih brez stroškov za občine priredili naši vrli učitelji. Ali se ne bi mogli vršiti taki tečaji povsod? V zimskem času, ko ni dela zunaj — so dolgi večeri, bi se vaška mladina prav lahko zbirala okoli šolske peči, kjer bi učitelj razlagal gospodarske stvari. Take vrste večernih šol je za vse fante koristna in si učitelj pridobi s tem mnogo ugleda. Danes se prirejajo po šolah skoraj povsod igre ali predstave. To je sicer nekaj lepega in zabavnega, vendar se nam zdi, da ni to neobhodno potrebno. Zabava in počitek pride šele po dovršenem delu. Zato se nam zdi, da je mnogo boljše oprijeti se na deželi gospodarskega dela, kakor pa zabave. Dela je dovolj na kmetih. Kmetijske podružnice, občine, zadruge itd. potrebujejo tajnikov in te posle prav lahko opravljajo učitelji. Precej jih deluje v tem smislu in uživajo tudi splošen ugled. Taka mesta so navadno združena tudi s kakšnimi nagra-

dami v denarju, če pa tega ni, se pa kmetje prav radi oddolžijo z domačimi pridelki, kar tudi prav pride.

Učiteljev politikov, kakor tudi duhovnikov-politikov pa ljudstvo ne mara, kar tu odkrito povemo. Zaupanja nima tudi do taktih, ki ne pridejo nikoli med nas, in jahajo samo tiste stare šolske paragrafe, ki nam delajo včasih preglavice, da bi se dalo temu izogniti.

Učitelje, ki delajo v kmečkem smislu na gospodarskem polju, pa spoštujemo globoko v svojem srcu, če tudi tega kot preprosti kmetje ne moremo na zunanje vedno pokazati. Učitelji, delujte za gospodarski napredek našega podeželja, pa boste imeli vedno ugled in vso našo zaščito!

»Slovenec« pripominja k članku prosvetnega ministra sledeče:

»Ne tajimo, da jedro Radičevega nasveta ne bi bilo dobro. Učitelj spada v prvi vrsti v šolo in naj opravlja vestno svoje uradne dolžnosti. Pozablja pa Radič, da je učitelj tudi državljani, ki ima v ustavi zajamčeno pravico do svobodnega političnega udejstvovanja in ki se ne da ukiniti z nobeno naredbo. Da bi hotel ali mogel Radič odvzeti vse državljanske pravice učiteljem ali vsemu uradništvu sploh in jih tozadevno izenačiti n. pr. s častniki, ki tudi nimajo pravice vtičati se v politiko, ni prav verjetno, verjetno pa je, da hoče preprečiti razne zlorabe, ki so se doslej dogajale ravno na šolskem polju glede politike. Ako namerava to, bo žel zahvalo, ako pa pojde predaleč, bo trpel posledice sam.«

Kot kronisti beležimo te vesti.

Javnosti, vsem šolam humanim in kulturnim društvom predvsem pa antialkoholnim organizacijam!

Široka javnost vsaj v besedah obsoja grozno narodovo pijančevanje ter spremlja vsako antialkoholno akcijo s precejšnjo naklonjenostjo. Antialkoholni pokret pri nas ni nov, temveč bo kmalu star že 25 let. Kljub temu ni treznost nič napredovala — nasprotno je Slovenija vsak dan bolj zapita in krvava. Prizadeva se mnogostransko, da se alkoholizem omeji in popolnoma odpravi.

Šola poizkuša storiti svojo dolžnost. Človekoljubna društva žele celiti rane mnogim alkoholovim žrtvam. Kulturna, predvsem pa telovadna in športna društva stremijo obvarovati naš narod pred telesnim in duševnim propadanjem ter si prizadevajo dokazati javnosti, kako je njih delo usmerjeno proti alkoholizmu. I antialkoholne organizacije žele rešiti pri nas alkoholno vprašanje.

Napori so torej tu, uspehov pa ni — vsaj toliko ne, kolikor bi to odgovarjalo naporom.

Zakaj ni željenih uspehov?

Zdravniki, posebno oni, ki delujejo na polju narodovega zdravja, se dobro zavedajo velikega pomena protialkoholnega delovanja. Prepričani so tudi, da je vzrok vsem neuspehom v boju proti alkoholizmu nepopolnost in nekorenitost protialkoholnega boja.

Ali zamore javnost, ki z besedami pobija alkoholizem, sama pa pije, uspešno delovati proti alkoholni bolezni celega naroda?

Ali zamore šola, ki nima sistematično sestavljenega programa antialkoholnega pouka uspešno vršiti svojo nalogo za streznjenje naroda?

Ali zamore abstinentno učitelstvo, ki nima svoje lastne abstinentne organizacije s polnim uspehom vršiti svoj poklic?

Ali zamore človekoljubno in kulturno društvo, predvsem pa telovadno in športno društvo z uspehom vplivati na svojo okolico v smislu svojih idej, če si pridobiva denar za svoje društveno delovanje z alkoholnimi veselnicami?

V borbi proti alkoholizmu nujno potrebujemo enotnega sistema, enotnih načel. Glavni predpogoj boja proti alkoholizmu je popolna abstinenca. Samo popolna abstinenca bo iztrgala slovenski narod bolezn, trpljenju in revščini, ki so le premnogokrat posledica pijančevanja. Žalobno starejši po večini ne razumevajo utemeljenosti te zahteve, zato pa se je treba obrniti predvsem k mladini. Da je treba mladino protialkoholno vzgajati, to zahtevajo vsi resni vzgojitelji brez debate.

Kaj naj stori šola?

Na imenovanih načelih dosledne abstinenca priporočajo podpisani abstinentni zdravniki šoli sledeči sistem protialkoholne vzgoje. V šolah naj se snujejo šolske abstinentne organizacije, bilo pod imenom »Mladi Junaki« ali pa »Kol Saveza Trezvene Mladeži«. Te organiza-

cijske učiteljske, da je v razmerno kratkem času ustvaril iz teh inteligentnih mož in fantov mlad in čil pevski zbor, ki mu je zvesto udan in poslušen, zakaj pozorno in disciplinirano sledi vsem umerjenim, premišljenim migljajem njegove večje roke. To je pokazal prvi koncert dne 21. decembra pr. l. v Filharmonični dvorani. V lepem redu, sigurno in samozavestno so nastopali pevci na oder.

Program je obsegal moške zборе lažjega sloga, kar je za začetek vsekar prav umestno. Pevci so verno zrlj v svojega pevovodjo, zato je bilo njihovo pevske predavanje naravnost vzorno: glasovi izbrani, točen vpad, razločen in jasen izgovor, pravilen ritem in skrbno priučena dinamika, ki pa je bila včasih celo malo preostra. To so pač glavni pogoji za dobro, lepo in pravilno petje. Ej, vsak učitelj-pevovodja dobro ve, koliko časa in truda ga stane, preden priuči svoj pevski zbor vseh teh pevske predpisov!

Pevski odsek »Grafika«, 25 pevcev-junakov je na prvem koncertu nad vse

cije naj vodijo po možnosti abstinentni učitelji. Mladina, ki je že sama po sebi radikalna, naj se vzgaja v smislu radikalne popolne abstinenca po imenovanjih načelnih in z jasnimi cilji brezalkoholnega gospodarstva. Voditelji te organizacije naj ne pripusti šoli doraščajoče mladine sami sebi, temveč naj ustanovi tej mladini lastna abstinentna društva za odrasle. Ta društva pa naj ne bodo samo torišče borbe proti alkoholizmu, marveč naj bodo podlaga za splošno zdravstveno propagando prosvete. S tem bo postala šola potom požrtvovalnega učiteljskega, ki bo delalo roko v roki z abstinentnim zdravništvom — naša rešitev.

Pozivamo vsa športna in telovadna društva, čijih namen je pravzaprav po-

speševati in ohraniti zdravje članstvu, katerim je res ležeče na dobrobiti društvnikov, da uvedejo v društva, med naraščaj kakor tudi med odraslo članstvo čimprej obvezno popolno abstinenco.

Ravno tako je potrebno, da vse ostale organizacije, na katere se v naslovu obračamo, sodelujejo pri imenovanem vzgojnem delu ter v interesu mladine odpravijo neštete nedoslednosti.

To smatrajo podpisani abstinentni zdravniki potrebnim, povedati našemu narodu za novo leto

Ljubljana, dne 31. dec. 1925.

Dr. Justin, dr. Meršol, dr. Mikič, dr. Pirc, dr. Rak, dr. Šarič.

Gibanje učiteljstva in prosvete v drugih državah.

Iz čehoslovaške.

ERNEST ŠUŠTERŠIČ:

—**Ch Apel čehoslovaškega učeljstva na vlado.** Ob priliki, ko je predsednik vlade A. Švehla proglasil, da bo treba posvetiti vse sile glavno notranjemu delu v državi se je priglasilo čehoslovaško učiteljstvo tudi k temu gigantskemu delu. Pošteno hoče sodelovati pri notranji zgradbi svoje države z vestnim delom v šoli in med ljudstvom v nadeji, da bodo sedanja vladna večina, njeni reprezentanti ter odgovorni činitelji prav cenili to delovanje in da bo nastalo tako med učiteljstvom ter odgovornimi činitelji soglasje, vzajemno zaupanje in podpora.

Ker je predsednik vlade izjavil, da prevzema nova vladna večina vse obveze od prejšnje večine in ker vsebujejo te tudi obljube, katero je dal Švehla v vprašanju plače, zato se učiteljstvo sedaj sklicuje na dane obljube ter opominja vlado, da jih izpolni, predvsem, da bi se dosegla pariteta učiteljstva z državnim uradništvom, ki ima enakovredno izobrazbo.

—**Novi minister šolstva in narodne prosvete dr. Otakar Srdinko** je profesor na Karlovi univerzi in predstojnik histološko-embriološkega zavoda zdravniške fakultete. Kot pristaš republikanske stranke je bil v narodni skupščini predsednik kulturnega odbora poslanske zbornice in generalni referent za državni proračun v splošnem ter posebej za prosvetni. Še za Avstrije se je pecal s političnimi vprašanji čehoslovaškega šolstva.

—**Ch J. Tuma končuje v »Češkem učiteljstvu«** važno razpravo »Masarykov vpliv na čehoslovaško učitelja in česko šolo«. Iz tega povzemamo: Masaryk je priporočal učiteljstvu, da se stanovsko ne organizira samo radi materialnih vprašanj, ampak glavno za reformo šolstva, češ, da šolski zakoni ne rode sadov v šolstvu, ako ostanejo le na papirju, ker tu odločuje duh, ki vlada med učiteljstvom.

Boji učiteljstva za svobodo šole in za izboljšanje gnotnih razmer so imeli v Masaryku vedno hrabrega sobojevnika. Nastopal je tudi rad na učiteljskih zborovanjih s predavanji, n. pr. »O pomenu šole in izobrazbe«, »O verski svobodi in o svobodi prepričanja«. Bil je za to, da bi učiteljske plače prevzela država. Jos. Černy piše, da more učitelj-inteligent s spisi Masarykovimi napraviti iz sebe tvoren organ kulture. Najboljši učitelji povdarjajo visoko vzgojno, moralno in reformatorsko ceno teh spisov, s katerimi je dosegel filozof preobrat v dušah čehoslovaškega učiteljstva in je vzgojil v njih nove ljudi.

Za šolsko delo je Masaryk začrtal premišljene, enotne smernice kakor nikdo pred njim in nikdo za njim. Tuma dokazuje, da te smernice niso ostale na papirju, ker je česko učiteljstvo delovalo in se izobrazovalo v njihovem duhu. Na koncu pravi pisatelj: »Jasno si spraviti v zavest in premisliti Masarykov program bi pomenilo priti z današnje pedagoške nejasnosti, razbitosti k enotnosti vsega našega dela.« Zato kliče: »Nazaj k Masaryku!«

—**Ch Obramba mlajšega učeljstva pred očitanih starih.** Nišmo samo mi mladji krivi, ampak tudi vi stari, da ne vlada med nami soglasje in da tičimo že toliko časa na mrtvi točki, kar se tiče vprašanja tega medsebojnega odnosa. Stari očitajo: »Ne izpolnjujete organizacijskih obvez.« Mladi: »Mnogi izmed vas sede v šolski službi še po odsluženju. Imamo 3000 mladih brez kruha, a vi vztrajate v službi, ker se bojite za stanovanja, kurivo in radi zmanjšanih prejemkov.« Stari: »Ogibate se zborovanj.« Mladi: »Vzeli ste patent na pametne misli, nas pa prezirate na zborovanjih in naše misli tudi, pa naj so še tako dobre. Pri zborovanjih se pečamo bolj s šolskimi in stanovskimi vprašanji, za kar se vi premalo menite.« — Ako se te stvari odpravijo, tedaj se združi naša navdušenost z vašo izkušnostjo v blagor našega šolstva in naroda.«

Splošne vesti.

—**Poročilo in resolucije iz seje Glavnega odbora UJU** prinesemo v prihodnji številki, ker je to poročilo na dnevnem redu seje širjega sosveta.

—**Nov zakonski načrt za ljudske šole.** Listi poročajo: Pod predsedništvom

častno rešilo svojo nalogo. Njegov uspeh je bil v moralnem pogledu popoln. Zato je pa tudi občinstvo, ki je napolnilo Filharmonično dvorano do zadnjega kotička, dalo duška svojim vzradošenim čutilom z oduševljenim ploskanjem in z glasnim priznanjem.

Po odmoru je nastopila godba dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom gosp. višjega kapelnika, majorja dr. Čerina, in s priznano točnostjo izvajala Nicolaievo overture k operi »Vesele žene windsorske«. V zadnji točki programa, v Griegovem daljšem moškem zboru z bariton-solom in orkestrom »Nova zemlja« se je g. Gröbming izkazal kot jako spreten dirigent, ki je brez partiture na pamet z lahkoto obvladal zbor in orkester.

Pevskemu odseku »Grafike« smo hvaležni za lep glasbeni užitek. Iskreno mu častitamo na prvem tako častnem uspehu ter mu ključemo: Vztrajno kv! sku!

dr. Ž. Čajkovca, načelnika prosvetnega ministrstva se je ustanovila komisija, ki bo izdelala nov zakonski načrt o ljudskih šolah v duhu St. Radičeve prosvetne politike.

—**»Prosvetni Glasnik«.** V prosvetnem ministrtvu se je vršila konferenca načelnikov, na kateri so obravnavali vprašanja organizacije ministrstva. Pri tej priliki so sklenili, naj izhaja odslej službeno glasilo ministrstva »Prosvetni Glasnik« v rednih rokih in da izide prva številka v januarju. Istočasno preneha izhajati »Osnovna Nastava«.

—**Prosvetno ministrstvo je imenovalo** za izredne člane glavnega prosvetnega sveta od Slovencev sledeče gospode: dr. Drag. Lončarija, dr. Karla Ozvalda, vseučiliškega profesorja, Ivana Štruklja, nadučitelja in ravnatelja Josipa Tominška iz Maribora.

—**Umri** je nadučitelj v pok. Simon Ješovnik v St. Rupertu v Slov. goricah v 82. letu svoje starosti dne 30. decembra m. l. Bil je častni član okrajnega učiteljskega društva za okraj Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

—**Poročilo se je** tov. Drago Zupan čič s tovarišico Martino Sekulovo. Bilo srečno!

—**Prekmurje — Murska Sobota.** Na zadnji opomin v »Tovarišu« se razun 10 ni nobeden odzval. Članstvo je dolžno

LISTEK.

Koncert »Grafike«.

Malo pozno prihajam s tem poročilom, pa mislim, da je v prid ne le dobri in lepi kulturni stvari, ampak tudi učiteljstvu, ki goji petje in glasbo, ako čita tudi v našem stanovskem listu o koncertu pevskega odseka »Grafike« v Ljubljani, četudi so naši dnevniki pisali o tem koncertu že pred tremi tedni.

Nekako sredi ravnokar minulega leta si je tiskarsko društvo »Grafika« v Ljubljani ustanovilo svoj lasten pevski odsek, ki sodelujejo v njem izključno tiskarji, staveci in nameščenci iz vseh ljubljanskih tiskaren. Ta pevski zbor šteje sedaj le 25 moških grl; skoraj vsi pevci so sami novinci, začetniki, le menda 5 je starejših, izkušenih pevcev, ki so že po prei sodelovali v drugih pevske zbora. Vsega občudovanja in obenem vsega priznanja je vreden njihov pevovodja, gosp. Gröbming, profesor glasbe na ljub-

Učitelji-Sokoli! Skrbite, da bodo nabavljali člani knjige iz založbe Učiteljske knjigarne!

na članarini za 1925. leto 9674 Din. razven tega so nekateri zamudniki iz 1924. leta. Mislim, da ni treba več pisati o tem. Izvajamo: Kdor do 15. januarja 1926. leta ne poravnava članarine, se mu z istim dnevom ustavi listi, črta iz imenika in dolžni znesek brezobzirno po om odvetnika iztirja.

— Občni zbor »Svete Vojske« se vrši v nedeljo, dne 10. januarja 1926 v Ljubljani (»Rokodelski dom«), in sicer ob 9. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev in pozdrav. 2. Poročilo odbora. 3. Samostojni predlogi, ki jih je treba štiri dni pred občnim zborom prijaviti. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti. — Popoldne se vrši v istih prostorih ob 16. uri brezalkoholna prireditve, h kateri vabimo vse prijatelje treznostnega pokreta. Vstopnine ni. — Odbor.

— Občni zbor osrednje zadruga »Brezalkoholna Produkcija« z. z. o. z. v Ljubljani se vrši dne 10. januarja 1926 ob 14. uri v poslovnih prostorih zadruga na Poljanskem nasipu 10. — Načelstvo.

— Priporočamo najboljši PFAFF šivalne stroje posebno za šolski poduk. Ugodne cene. Za šolska vodstva poseben popust. Poduk v umetnem vezenju brezplačen. — Ign. Vok, Ljubljana, Novo mesto.

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

— i Upokojeni po prošnji: Leopold Viher, šolski upravitelj v Sv. Janžu na Vinski gori; Tomaž Stani, učitelj v Rušah; Gabrijela Fizolič, učiteljica v Tinjahu.

— i Premestitve po prošnji: Marija Pegan-Sušteršič iz Zapotoka v Sv. Jurij pri Grosuplju; Helena Franke iz II. deške osnovne šole na I. dekliško osnovno šolo v Ljubljani.

— i Ljubljanska oblast: Stalnost v drž. službi: Franc Berden, učitelj v Novem mestu; Peter Potočnik, učitelj v Dobrovi; Valerija Žurc, učiteljica v Šmihelu; Josipina Perme, učiteljica v Dol. Nemški vasi; Marija Bizjak, učiteljica pri Sv. Jakobu; Štefanija Podbevšek, učiteljica na Viču; Marija Schrott, učiteljica na Jesenicah; Jožica Brezigar, učiteljica v Št. Vidu; Alojzij Šarabon, učitelj pri Sv. Ani; Valentin Frece, učitelj v Devici; Mariji v Polju; Magda Rajšp, učiteljica v Kamniku; Milovan Zidar, učitelj v Starem trgu; Helena Potočnik, učiteljica v Zalogu; Micolinič Rudolf, učitelj na Bledu; Ladislav Furlani, učitelj v Igvasi.

— i Ljubljanska oblast: Napredovanja: V I. grupo II. kategorije: Pelan Herma; Samec Franc; Schrott Erna; Orel Iva; Bohine Josip; Schiffrer Egidij; Trobiš Justina. — V 2. grupo II. kategorije: Aničič Matilda; Šavnik Olga; Završan Frančiška; Trdina Josipina.

— i Mariborska oblast: Stalnost v drž. službi: Kecelj Marija, učiteljica v Sv. Križu; Labernik Ida, učiteljica v Čemšeniku; Kramberger Bogdan, učitelj v Sv. Marjeti ob Pesnici; Pertl Marica, učiteljica v Negovi; Petrovič Albina, učiteljica v Dravljah; Del Cott Vida, učiteljica v Dramljah; Valentina Logar, učiteljica v Sladkem vrhu; Vera Bračič, učiteljica pri Sv. Trojici v Slov. gorah; Stuhec Jakob, učitelj pri Sv. Lenartu; Milica Stupan, učiteljica v Dobrovcah; Bitenc Rado, učitelj v Svetinjah; Dolenc Leopoldina, učiteljica pri Sv. Lenartu; Hedvika Zoher, učiteljica pri Sv. Križu.

— i Ljubljanska oblast: Napredovanja: V I. grupo II. kategorije: Černe Roža, učiteljica v Rudniku; Marija Marok, učiteljica v Ljubljani; Gabršek Vida, učiteljica v Ljubljani; Odlasek Josip, učitelj v Domžalah; Koželj Ljudevit, učitelj v Novem mestu; Julka Povšnar, učiteljica v Kokri; Mara Bitenc, učiteljica v Kranju; Amalija Kecelj, učiteljica v Ljubljani; Josipina Zakrašek, učiteljica v Blatni Brezovici. — V 2. grupo II. kategorije: Lina Čuček, učiteljica v Mirni peči; Mara Vidic, učiteljica v Ljubljani; Mara Jarec, učiteljica v Hrušici; Marija Komar, učiteljica pri Sv. Joštu; Henrika Vorschitz, učiteljica v Trbovljah-Vode; Josip Jerše, učitelj v Naklem; Roza Seliskar, učiteljica v Cerkljah; Janko Skufca, učitelj na Drenovem griču; Marija Žirovnik, učiteljica v Kropi; Ana Celnar, učiteljica v Zalogu. — V 3. grupo II. kategorije: Štefan Schein, učitelj v Jezeru; Ivana Prosenec, učiteljica v Št. Vidu;

Matilda Dolenc, učiteljica v Planini; Štefanija Levec, učiteljica v Blagovici; Marija Kuhelj, učiteljica v Trzihu; Janez Jalen, veroučitelj v Mostah; Cirila Zupanc, učiteljica v Kočevju; Viktorija Rant, učiteljica v Šmartnem; Anica Lazar, učiteljica v Poljanah. — V 4. grupo II. kategorije: Terezija Hočevar, učiteljica v Begunjah; Alojzija Debeljak, učiteljica v Ljubljani; Milica Maček, učiteljica v Laškem; Olga Benčina, učiteljica v Cerkljah; Franja Fakin, učiteljica v Mostah; Vera Jarc, učiteljica v Sostrem; Mira Radin, učiteljica v Černeči vasi; Ivanka Pucelj, učiteljica v Veliki Dolini; Fran Bitenc, učitelj v Veliki Dolini; Josip Mrak, učitelj v Mengšu.

— i Mariborska oblast: Napredovanja: V I. grupo II. kategorije: Strigl Anton, učitelj v Kobilju; Jelica Kržič-Jug, učiteljica v Ločah; Kopriva Emilija, učiteljica v Spodnji Polskavi; Bibijana Jakše, učiteljica na Vranskem; Marija Weber, učiteljica v Teznu; Janko Kržič, učitelj v Ločah; Ludovik Petrič, učitelj v Mariboru; Ljudmila Skrbinšek, učiteljica v Framu. — V 2. grupo II. kategorije: Dušan Šestan, učitelj v Ptuj; Janko Živko, učitelj v Studencih; Marica Lutman, učiteljica v Račah; Ljudmila Sepe, učiteljica v Celju; Josip Hergouth, učitelj v Mariboru; Franjo Luknar, učitelj v Teznu; Ivan Andrejčič, učitelj v Studencih; Ivanka Straškova, učiteljica na Sladki gori; Josip Jari, učitelj v Orli vasi; Marija Farčnik, učiteljica v Celju. — V 3. grupo II. kategorije: Cirila Hočevar, učiteljica v Krogu; Elza Troha, učiteljica v Zavrču; Alojzija Tominec, učiteljica v Slovenjgradcu; Franja Schmidlechner, učiteljica v Kapeli; Olga Kraševac, učiteljica v Mariboru; Ana Petelin, učiteljica v Mariboru. — V 4. grupo II. kategorije: Zdravko Sotošek, učitelj pri Sv. Roku; Ivana Hlebec, učiteljica pri Sv. Križu; Ernesta Vaupot, učiteljica v Velenju; Olga Ille, učiteljica v Šoštanju; Slava Rautner, učiteljica v Kozjem; Marija Fabjan, učiteljica v Selnici; Jakobina Medved, učiteljica pri Sv. Petru pod Sv. Gorami.

— i Napredovanja: V I. grupo I. kategorije: Fran Karbaš, srez. šol. nadzornik v Ljutomeru; Ludovik Varl, učitelj v Poljčanah; Fran Ferjančič, strokovni učitelj v Mariboru. — V 2. grupo II. kategorije: Robert Ivanuš, učitelj v Kozjem; Viktor Schweiger, učitelj v Mariboru; Antonija Ferjančič, učiteljica v Miethsdorfu; Marija Rozman, strokovna učiteljica v Mariboru; Mihael Plaš, učitelj v Velenju; Josipina Verčko, učiteljica v Kamnici.

— i Napredovanja. Mariborska oblast: V 8. grupo I. kategorije: Ernesta Nemanič, profesorica v Mariboru. — V 3. grupo II. kategorije: Fran Haberman, učitelj v Lajtersbergu; Franc Jaušovec, učitelj pri Sv. Jurju ob Ščavnici; Franja Lubej-Sever, učiteljica v Ljutomeru; Josip Titan, učitelj v Puconci. — V 4. grupo II. kategorije: Josip Stanzer, učitelj v Mariboru.

— i Napredovanje: V 4. grupo II. kategorije: Ljudevit Vazzaz, profesor v Ljubljani. — V 1. grupo II. kategorije: Herma Pelan, učiteljica v Ljubljani; Fran Samec, učitelj v Polju pri Ljubljani; Erna Schott, učiteljica v Šmarju-San; Iva Orel, učiteljica v Šmarju-Sap; Josip Bohine, učitelj v Brezicah; Egidij Schiffrer, učitelj v Breznici; Justina Trobiš-Modic, učiteljica v Bučki pri Krškem. — V 2. grupo II. kategorije: Matilda Aničič, učiteljica v Polšniku; Olga Šavnik, učiteljica v Kranju; Franja Završan, učiteljica v Dobljčah; Josipina Trdina, strokovna učiteljica v Ljubljani.

— i Napredovanja: Ljubljanska oblast: V 3. grupo II. kategorije: Franja Kalan, učiteljica v Št. Vidu nad Ljubljano; Ilka Pleskovič-Meško, učiteljica v Trbovlje-Vodah; Marija Sežun-Sekula, učiteljica v Rudniku; Josipina Istenič, učiteljica v Dolih; Valerija Reitz, učiteljica v Boh. Srednji vasi; Viktor Porenta, učitelj v Št. Vidu nad Ljubljano; Vekoslav Mlekuž, učitelj v Ljubljani; Franjo Stanič, učitelj v Kastvu; Angela Gregorič-Mandelj, učiteljica v Zgornji Šiški. — V 4. grupo II. kategorije: Iva Kunc, učiteljica v Dol. Logatcu.

Učiteljski pravnik.

— Š Postopek in ureditev penzijskih prejemkov. Ministarstvo prosvete kraljevine Srba, Hrvatstva i Slovenaca, Računovodstvo R. Br. 16.584. 24. avgusta 1925. Beograd. Odeljenju za Osnovnu Nastavu. Generalna Direkcija Državnog Računovodstva aktom svojim D. R. Br. 85.048/25 god. od 12. avg. t. g. dostavila nam je razpis sledeče sadržine: Generalna Direkcija Državnog Računovodstva donela je 18. marta 1925. god., pod D. R. Br. 30.700/25. razpis, sa kojim objašnjuje, da za izdavanje isplatnih naloga za penzije ne treba sačekati saglasnu odluku Glavne Kontrole — ako je već doneto nadležno rešenje o pravu i količini penzije. Sa istim raspisom preporučuje se i to, da se zahtevi za akontaciju na penziju stave samo u takvim slučajevima, kada postoji kakva smetnja za donošenje definitivnog rešenja o količini penzije. Sa pismom od 12. maja 1925. god. D. R. Br. 44.160. molio je Gospodin Ministar Finansija Glavnu Kontrolu, da se ona saglasi sa prednjim raspisom, odnosno objašnjenjem, i da o tome obavesti svoje područne ustanove. Na to je Glavna Kontrola sa pismom od 13. jula 1925. god. Br. 31.607. iz opšte sednice svoje od 8. jula 1925. god., donela i Gospodinu Ministru Finansija saopštila sledeću svoju odluku: Glavna Kontrola razmotrila je objašnjenje Gospodina Ministra Finansija od 12. maja 1925. god. D. R. Br. 44.160. pa je našla: da nema šta da primi ovome objašnjenju, ali da Glavna Kontrola uvek čini odgovornim naredbodavaca i računopolagača ako se utvrdi, da dotični nije imao pravo na penziju po rešenju resornog Ministra. U vezi našega raspisa od 18. marta 1925. god., D. R. Br. 30.700. saopštavamo prednje naslovu znanja radi o tome, da je istovremeno umoljena Glavna Kontrola, da u prednjoj svojoj odluci od 13. jula 1925. god., Br. 31.607. obavesti sve svoje područne ustanove, radi znanja i ravnania kod viziranja dotičnih isplatnih naloga. Čast nam je o ovome izvestiti vas s molbom radi znanja i upravljanja. — Za Sefa Računovodstva Ministarstva Prosvete P. Knjigovodza Jov. M. Radanović.

— Š Ureditev penzij optantom. Finančni minister je izdal naredbo, da imajo osebe, ki so z opcijo pridobile naše državljanstvo, pravico do penzije, v kolikor so za to dani pogoji, od onega dne, ko so postali naši državljani, to je od dne izdaje dekreta o opciji. Izplačilo penzijskih pristojbin od dneva ustanovitve do dneva izdaje dekreta o opciji ostane in suspenso do ratifikacije, oziroma konvencije, s katero se določi, kateri državljani pade v breme to izplačilo.

— Š Važnejše odločbe iz finančnega zakona proračunskih dvanaeststov za december 1925, januar, februar in marec 1926. (»Uradni list« št. 113. 23. decembra 1925).

Člen 6. 3. V členu 62. finančnega zakona za leto 1924/25. naj se postavijo v predzadnji in zadnji vrsti, namesto besede: »do dne 1. oktobra 1925.« besede: »do dne 1. oktobra 1926.« 4. V členu 63. finančnega zakona za leto 1924/25. naj se postavijo v drugi in peti vrsti namesto besede: »za leto 1924/25.« besede: »za leto 1925/26.«; istemu členu naj se doda nov odstavek, ki se glasi: »Izdutki po tem členu se smejo odobravati tudi tekom veljavnosti računskega l. 1925/26.«

Člen 7. 2. V členu 85. zakona o proračunskih dvanaeststovih za mesec april, maj, junij in julij 1925 se dodaja na koncu nov stavek, ki se glasi: »To se nanaša samo na učitelje osnovnih, ne pa srednjih šol.«

Člen 9. Vse odredbe finančnega zakona za proračunsko leto 1924/25., kolikor niso ukinjene s členom 11. zakona o proračunskih dvanaeststovih za mesec april, maj, junij in julij 1925 ali izpremenjene z odredbami tega ali drugih zakonov, veljajo tudi za čas, za katerega se s tem zakonom odobrujejo krediti.

Prav tako veljajo vse odredbe zakona o proračunskih dvanaeststovih za mesec april, maj, junij in julij 1925 in zakona o proračunskih dvanaeststovih za mesec avgust, september, oktober in november 1925 tudi za čas, za katerega se s tem zakonom odobrujejo krediti, kolikor niso ukinjene ali izpremenjene z odredbami tega ali drugih zakonov.

Ministrstvo za prosveto — pooblastitve.

Člen 11. Minister za prosveto se pooblašča, da sme skladno s členom 94. ustave in skladno s členom 24. zakona o proračunskih dvanaeststovih za mesec avgust, september, oktober in november 1925, z delno izpremembo člena 3. uzakonjene uredbe z dne 17. junija 1920 o ustroju visoke šole za trgovino in promet v Zagrebu, pretvoriti to šolo v ekonomsko komercialno visoko šolo sčinom univerzitetne fakultete, io razširiti na štiri (4) leta ter obenem, do poznejše posebne zakonske ureditve za to visoko šolo, na predlog njenega proforsorskega zbora in z odobritvijo ministrskega sveta odrediti vse, česar je treba.

Člen 12. Minister za prosveto se pooblašča, da sme razširiti za leto 1926. glavni prosvetni svet s tem, da imenuje nove tri redne in predpisano število izrednih članov izmed prosvetnih delavcev vse države.

Člen 43. Pri ministrstvu za socialno politiko se ustanavlja fond za zidanje stanovanj državnim uradnikom. V ta fond, ki mora biti plodonosno naložen pri državni hipotekarni banki, se vloži iz

teh proračunskih dvanaeststov dvanaest milijonov dinarjev (partija 2126. a).

Uporabljanje denarja iz tega fonda se predpiše z uredbo, ki jo izda minister za socialno politiko po predhodni soglasnosti ministrskega sveta.

Člen 48. Civilni državni uslužbenci, ki nimaajo dne 1. decembra 1925 dovršenih deset službenih let, zadobe pravico do osebne pokojnine, ko dovrše petnajst let službe, ki se jim prizna za pokojnino, in od pokojninske osnove jim pripada za petnajst službenih let 60%, za vsako nadaljnjo polovico leta pa po 1%. Ako da dobe čez petindeset let popolno pokojninsko osnovo kot pokojnino.

Prav to velja za uslužbence državnih prometnih naprav, samo da jim pripada za 15 službenih let 62.5%, za vsako nadaljnjo polovico leta pa po 1.25% pokojninske osnove, ako da dobe čez trideset let popolno pokojninsko osnovo kot pokojnino.

Uslužbenci državnih prometnih naprav, ki so navedeni v členu 26. zakona o državnem prometnem osebju in ki se jim obračunava pokojnina po členu 126. tega zakona, dobivajo za prvih petnajst let, ki se jim štejejo v pokojnino, 66.6% pokojninske osnove, za vsako nadaljnjo polovico leta pa po 1.666%, tako da dobe čez petindvajset službenih let popolno pokojninsko osnovo kot pokojnino.

Začeta polovica leta se šteje za popolno.

Predpis tega člena velja novsem tudi za one uslužbence, ki vstopijo v državno službo kasneje nego dne 1. decembra 1925.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. Franciška ulica št. 6.

Ocene.

— k Daniel De Foe: »ROBINSON CRUSOE.« Za slovensko mladino priredil Vladimir Levstik. Z barvno naslovno sliko in 7 celostranskimi ilustracijami po izvornih risbah Rajka Subica. Založila Kleinmayr & Bamberg, dr. z. o. z. v Ljubljani. Cena broširanemu izvodu 28.— Din, vezani knjigi 32 Din, s pošto 3.— Din več.

Ako je v besedah nemškega pesnika, da je »najboljše baš dovolj dobro za mladino«, le kolikaj resnice, potem smemo ceniti slavno zgodbo o Robinsonu nad vse knjige tega sveta. Mladež vesoljne zemeljske oble je oddala zanj svoj glas in priča zanj leto za letom, vsak dan iznova. Ni ga kulturnega jezika, na katerega »Robinson Crusoe« ne bi bil preveden, ni ga pismenega človeka, ki ne bi pristeval te divne knjige med najdražje spomine svojega detinstva. Se odrasli je ne moremo odpreti, ne da bi nas iznova uklenila v svoj čar. Nič čudnega ni tedaj, da je »Robinson Crusoe« od svojega prvega pojavljenja med Slovenci tudi naši mladini in našemu ljudstvu brezprimerno ljub in drag. Od stare Cafeve in Parapetove izdaje pa do raznih, bolj ali manj neuspešnih priredb iz novejših in najnovejših dobe je romal med narod v umogih desetstotih izvodih. Izdaja »Robinsona«, ki je prišla te dni na trg, je v tem pogledu prava mojstrovina odličnega pisatelja in prevajalca Vladimira Levstika in mimo tega še ilustrovana z izvornimi risbami Rajka Subica. Roditelji, ki hočejo razveseliti svoje »deco« z »Robinsonom«, ter šolske in ljudske knjižnice, ki ga žele nabaviti, se zdaj ne bodo mogle več pritoževati, da dobrega slovenskega »Robinsona« ni. Cena je spričo tega pač skrajno nizka. Lepo in vsebinsko dragoceno knjigo priporočamo kar najtopleje.

— k Bon Ton. Knjiga o lepem vedenju, govorjenju in oblačenju v zasebnem in javnem življenju. 1926. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 280. Broširana velja Din 65.—, vezana v celo platno Din 80.—, po pošti Din 3.50 več.

Slovenci smo imeli že več knjig o lepem vedenju. Pred vsemi temi ima Bon Ton to prednost, da upošteva najnovejše predpise in običaje, ki so prišli v navado v zasebnem in javnem življenju že v povojnem času. Zlasti se ozira na dolžnosti, ki jih imamo v lastni državi ob različnih prilikah napram kralju in kraljevski rodbini, ministrom, poslanikom, konzulom ob raznih sprejemih. Bon Ton je opisan po lastnih izkušnjah ter na podlagi najnovejših in najodličnejših Bon tonov tujih literatur. Bon ton razpravlja o vedenju ob veseljih in žalostnih dogodkih, o obnašanju na ulici, v družbi, pri koncertih in v gledališču ter na plesu, o vedenju v gostilni in kavarni, ali na posetih in ob obiskih. Posebna poglavja so posvečena stanovanju in njegovim opremiti. Druga govorijo o gospodarjih in poslih, družini, taščah, tretja zopet o pravilnem oblačenju itd. Knjiga je spisan v lepi slovenščini ter je izšla v jako elegantni opremiti. Zato bo dobrodošla vsaki slovenski družini: izvrstno bo služila doraščajoči mladini, ki se šele uvaja v kraljestvo olike in omike.

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in pravitnikov
ARGUS-ove informacije so vsikdar točne izbrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ul. 11. Beograd
ARGUS-ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

Učitelji-pevci! Skrbite, da bodo naročali člani zborov knjige iz založbe Učiteljske tiskarne!